

ПРИРОДНИЙ РУХ НАСЕЛЕННЯ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**Крилова І.Г., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет**

В Україні відбувається систематичне зменшення кількості населення, внаслідок звуженого відтворення населення, т.б. триває та поглиблюється процес депопуляції населення, що притаманно всім регіонам країни. Максимальна чисельність населення зафіксовано в 1994 році (52,2 млн осіб), після означеного періоду розпочався процес абсолютного зменшення населення. Головна характерна риса даного явища полягає у переважанні чисельності померлих над народженими, наступні покоління кількісно менше від попередніх, внаслідок чого погіршуються основні демографічні показники: статеві-вікова структура населення, тривалість життя.

Зауважимо, що актуальність дослідження даної проблеми з роками тільки зростає. На сьогодні демографічна криза посилюється війною, високою міграцією. Метою нашого дослідження є аналіз природного руху населення Миколаївській області.

В процесах відтворення населення виділяють: види руху, типи відтворення населення в природному русі та режими руху. Природний рух населення є результатом народження та смерті людей. Необхідно зауважити, що хлопчиків народжується більше, ніж дівчаток та в групі осіб допрацездатного віку чоловіків більшість. Але, внаслідок того, що тривалість життя у чоловіків нижча, в групі осіб старше працездатного віку значно переважають жінки. Слід також відмітити ще одну важливу демографічну проблему, а саме погіршення вікової структури населення – значне переважання групи осіб старше працездатного віку над віковою групою «0-16р.» та поглиблення старіння населення регіону, відповідно до наших досліджень рівень старіння (згідно типології Е. Росетта) можна визначити як «надзвичайно старе».

Важливим показником для аналізу демографічної ситуації є природний приріст населення, який існує при умові переважання чисельності народжених

над померлими. Останній приріст населення в Миколаївській області зафіксовано в 1991р., після означеного періоду відбувається щорічне природне зменшення населення (табл.1).

Коефіцієнт депопуляції (кд) перетнув граничне значення 1 та свідчить про те, що в 2021р. померло більше, ніж народилось в 3 рази. Зауважимо, що протягом 1990-2021рр. найбільш вагомую причиною смертності населення регіону є «хвороби системи кровообігу» (приблизно 60% від всієї кількості померлих) та «новоутворення» (10%).

Таблиця 1

Природне зменшення населення Миколаївської області

Роки	Кількість народжених, тис.осіб	Кількість померлих, тис.осіб	Приріст (зменшення), тис.осіб	К д
1990	18,4	16,1	+2,3	0,87
1991	17,5	17,2	+0,3	0,98
1995	13,8	20,5	-6,7	1,48
2000	10,3	20,2	-9,9	1,96
2005	10,9	20,3	-9,4	1,86
2010	12,8	18,7	-5,9	1,46
2015	11,5	17,9	-6,3	1,56
2021	7,0	21,4	-14,3	3,06

Джерело:[1].

Як свідчать дані таблиці 2 в жодному з районів області не спостерігається природного приросту населення, відбувається та поглиблюється процес депопуляції.

Таблиця 2

Кількість живонароджених, померлих по районах Миколаївської області у 2021 році (осіб)

Райони	Кількість живонароджених	Кількість померлих	Природний приріст, скорочення (-)
Миколаївська область	7029	21388	-14359
Миколаївський район	3834	12473	-8639
м. Миколаїв	2620	9145	-6525
Баштанський район	955	2591	-1636
Вознесенський район	1210	3316	-2106
Первомайський район	1030	3008	-1978

Джерело:[1].

Зменшення народжуваності, депопуляція населення призвело до його щорічного зменшення (таблиця 3). Як свідчать дані таблиці чисельність населення області в 2022р. в порівнянні з 1990р. зменшилось на 242,4 тис. осіб. Втрати значні, так наприклад, середньорічна чисельність населення Баштанського району становила у 2021 році 135853 особи, Вознесенського району 178566 осіб, Первомайського 147733 осіб.

Таблиця 3

Динаміка чисельності населення Миколаївської області (на 1 січня)

Роки	Постійне населення, тис. осіб	В порівнянні з 1990р., осіб
1990	1333,5	-
1995	1346,5	+13,0
2000	1288,9	-44,6
2005	1228,8	-104,7
2010	1188,8	-144,7
2015	1163,6	-169,9
2022	1091,1	-242,4

Джерело:[1].

Підсумовуючи зазначимо, що основна демографічна проблема Миколаївської області полягає у звуженому відтворенні населення, переважанню смертності над народжуваністю.

Список використаних джерел

1. Головне управління статистики у Миколаївській області
<http://www.mk.ukrstat.gov.ua/>
2. Державний комітет статистики України
https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnasel_u.htm